

N:o 45.

Af herr *Wærn*, om upphäfvande af 25 kap. 3 § byggningsbalken samt införande i den väntade nya lagen om väghållningsbesvärets ordnande af förbättrade bestämmelser rörande beteckning af väglängd m. m.

Då vid denna riksdag en kongl. proposition om vägunderhållets ordnande är att vänta, och således frågan, om huru vägarne längd bäst bör bringas till allmänhetens kunskap, och deras miltal angifvas, måste komma till ett afgörande, anser jag mig böra hemställa, huru vida icke ett lämpligare sätt kan därför utfinnas än det hittills brukliga kostbara, men föga ändamålsenliga, att på afstånd från hvarandra af hela, halfva eller fjerdedels mil uppresa stenrös och på dem anbringa taflo af sten eller jern.

Att vid åsynen af ett dylikt rös, — en så kallad milstolpe, få veta att man — om densamma är der han bör vara, — befinner sig på ett visst afstånd från en annan milstolpe, — såvida denne stod, der han borde stå, kan blott medföra ringa nytta. I vissa län och vägsträckningar hafva visserligen milstolparne blifvit märkta med siffror, angifvande miltalet från hufvudstaden eller någon residensstad, men äfven dermed är föga vunnet, enär detta afstånd icke — utom tillfälligtvis — är det, som den resande önskar veta, utan det är afståndet till eller från närmaste gästgifvaregård eller jernvägsstation eller annat ställe dit han reser, eller derifrån han kommer, men detta kan han icke beräkna, utan att veta huru långt ifrån gästgifvaregården, jernvägsstationen eller stället, den dertill närmaste milstolpen är belägen.

Äfven det ungefärliga vetande om väglängderna, som milstolparne kunna bibringa, blir dock i mera bebyggda trakter, der talrika vägar

korsa hvarandra, ofta ovisst, och den slutsats, man af milstolpen kunde om afstånden draga, missledande, emedan en milstolpe blott med hänsyn till väglängden i en riktning kan hafva blifvit upprest och utom i sällsynta tillfälliga fall måste afvika från de rätta afstånden till milstolpar på en korsande väg, hvilka blifvit uppställda efter väglängderna i en annan riktning.

Än vidare är att märka inflytandet af de många vägomläggningar, hvilka för undvikande af backar, eller till följd af någon jernvägs- eller kanalänläggning, eller af annan orsak så ofta i vårt land förekomma. En sådan omläggning af en väg föranleder i de flesta fall dess förlängning eller någon gång dess förkortning och borde således nödvändigöföra förflyttning af någondera af de närmaste milstolparne och dermed äfven af alla de ända till vägens slut följande milstolparne i den riktning, i hvilken den flyttade milstolpen stått till omläggningen, men i ytterst få fall torde sådant hafva skett, och då på längre vägar flere omläggningar skett, måste afstånden mellan milstolparne hafva blifvit mycket ojemnt. Då man till försvar för milstolparne anfört, att sådana i flera andra länder förekomma, bör i sammanhang härmed erinras, att de der stå vid de i dessa länder förekommande, men hos oss icke brukliga dyrbara räta chausséerna, hvilkas omläggning aldrig eller åtminstone ytterst sällan ifrågakommer.

Ett vida bättre sätt, än uppförande af milstolpar, att tillfredsställa behofvet af kunskap om väglängderna och förebygga alla tvister derom, samt att derjemte sprida en synnerligt nyttig kunskap om de geografiska förhållandena inom hvarje ort, är enligt mitt förmenande att i den nya lagen om väghållningens ordnande föreskrifves, att i den del af landet, som innefattas i generalstabens kartverk skall vid hvarje gästgifvaregård likasom ock vid hvarje jernvägsstation finnas uppsatt ett exemplar af den till nämnda kartverk hörande karta, inom hvilken gästgifvaregården eller jernvägsstationen är upptagen och att bredvid kartan skall finnas en af landtmätare uppgjord och af Konungens befallningshafvande gillad förteckning öfver afståndet från gästgifvaregården eller jernvägsstationen till ej blott närmaste gästgifvaregårdar och jernvägsstationer utan ock till alla de slott, städer, kyrkor, byar, gårdar, grufvor, fabriker, verk, bivägar, färjställen, broar, kanalstationer o. s. v., till hvilka skjuts från gästgifvaregården eller jernvägsstationen lemnas. Afstånden i denna förteckning böra upptagas i hela och tiondedels nymil.

I de delar af landet, hvilka ännu icke omfattas af generalstabens kartverk, böra jemte afståndsförteckningarne uppsättas kopior af sådane

af landtmätare uppgjorda vägkartor, som omnämnas i § 37 af landtmäterinstruktionen den 6 augusti 1864, naturligtvis för hvarje gästgifvaregård eller jernvägsstation blott för den trakt, som tillhör dess skjutsningsområde.

Så väl förteckningar som kartor böra alltid under glas och ram uppsättas å vägg i det rum, som vid gästgifvaregård är för de resande anvisad eller till hvilket vid jernvägsstation hela allmänheten har tillträde.

Första kostnaden härför, föreslår jag, måtte, då det är fråga om en utgift för hela landst, af statsverket bestridas, men när nyanlagd väg bör å kartan inläggas eller till följd af vägomläggning ny afstånds-förteckning bör uppgöras (hvilket alltid bör ske af landtmätare), äfvensom i det fall när karta eller förteckning blifvit nedsmutsad eller förstörd, böra kostnaderna för komplettering eller ersättning bäras af vederbörande vägkassa.

Min vördsamma motion är

att, med upphäfvande af 3 § 25 kap. byggningsbalken, nödiga föreskrifter i förenämnda syfte må blifva i den nya lagen om väghållningsbesvärets ordnande intagna.

Jag bifogar ett blad, utvisande den omfattning generalstabens kartverk hade vid slutet af år 1886, äfvensom en till nämnda verk hörande karta.

Stockholm den 26 januari 1889.

C. Fr. Wærn.
